

Wykorzystanie diagnozy potrzeb nauczycieli w ofercie Publicznej Biblioteki Pedagogicznej w Pile

W roku szkolnym 2014/2015 przedmiotem ewaluacji wewnętrznej przeprowadzonej w Publicznej Bibliotece Pedagogicznej w Pile i jej Filiach było zagadnienie: „Wykorzystanie diagnozy potrzeb nauczycieli w ofercie biblioteki”. Temat ewaluacji był badany przez powołany zespół ewaluacyjny, a celem przeprowadzonych badań było w pierwszej kolejności zdiagnozowanie potrzeb nauczycieli, a następnie uwzględnienie tych potrzeb w ofercie biblioteki poprzez:

- określenie sposobów rozpoznawania potrzeb nauczycieli
- ustalenie bieżących potrzeb nauczycieli
- sprawdzenie czy w bibliotece prowadzone są działania uwzględniające rozpoznane potrzeby nauczycieli

Opracowano harmonogram pracy zespołu ewaluacyjnego, według którego pracował zespół. Plan działań zakładał, że w Pile i Filiach zostaną przeprowadzone badania ankietowe wśród nauczycieli. Celem badania ankietowego było uzyskanie odpowiedzi na temat potrzeb i oczekiwań nauczycieli wobec naszej biblioteki. Problemy badawcze zostały sformułowane w formie 6 pytań, które miały w większości charakter zamknięty - z możliwością wyboru kilku odpowiedzi. Jedno pytanie, dotyczące brakujących materiałów i usług w ofercie biblioteki miało charakter otwarty. Pytania ankietowe brzmiały następująco:

- Do jakiej grupy nauczycieli Pan/Pani należy?
- W jakim celu korzysta Pan/Pani z materiałów Biblioteki?
- Z jakich usług Biblioteki korzysta Pan/Pani najczęściej?
- Które działania edukacyjne Biblioteki uważa Pan/Pani za najbardziej przydatne w swojej pracy zawodowej?
- Jakich materiałów i usług brakuje Panu/Pani w naszej ofercie?

- Czy Biblioteka zaspokaja i uwzględnia Pana/Pani potrzeby ?

Ankiety wypełniane były przez nauczycieli w okresie od października 2014 do stycznia 2015. Respondenci mieli możliwość odpowiedzi w formie papierowej lub elektronicznej poprzez stronę internetową biblioteki w Pile i Filiach, na których ankiety były umieszczone. I tak otrzymaliśmy łącznie 783 wypełnione ankiety, w tym 422 papierowe- tradycyjne , a 361 wpłynęło drogą on-line. Odpowiednio stanowi to: 54% ankiet papierowych i 46% ankiet elektronicznych. Przebadano 783 nauczycieli z 2033 zarejestrowanych (łącznie w Pile i Filiach) na koniec 2014 roku – co stanowi 38% zarejestrowanych nauczycieli. Prace nad raportem objęły następujące etapy: przygotowanie badań, realizację badania ewaluacyjnego oraz analizę wraz z interpretacją wyników i sformułowaniem wniosków. W wyniku analizy badań ankietowych sformułowano następujące wnioski:

1. Badaniami ankietowymi objęto 783 nauczycieli, co stanowi ogółem 38 % nauczycieli zarejestrowanych na koniec 2014 roku w PBP w Pile i Filiach.
2. Głównym powodem korzystania z usług biblioteki przez nauczycieli jest: przygotowanie się do lekcji - praca metodyczna i dydaktyczna (61%) , w dalszej kolejności doskonalenie i doszkąłcanie zawodowe (52%), kolejno praca wychowawcza z uczniem (40%) oraz zmiany w edukacji (16%).
3. Najczęściej preferowaną usługą jest wypożyczanie książek i czasopism (84%), następnie korzystanie ze zbiorów w czytelni (41%), korzystanie z baz on- line czyli katalogów i kartotek komputerowych (31%) oraz rezerwowanie, prolongata wypożyczeń on-line (27%).
4. Najbardziej preferowane przez ankietowanych działania edukacyjne Biblioteki to: wystawy (32%), porady metodyczne (28%), konferencje (27%), lekcje biblioteczne i tematyczne (24%) oraz warsztaty (19,5%).
5. Większość respondentów nie ustosunkowała się do pytania o brakujące materiały i usługi w ofercie biblioteki. Nieliczne uwagi dotyczyły brakujących nowości wydawniczych, braku niektórych tytułów czasopism np. „Blżej Przedszkola” oraz braku większej liczby egzemplarzy jednego tytułu.
6. Analiza ankiety wykazała, że Biblioteka zaspokaja i uwzględnia w 96% potrzeby respondentów. Wynik ten wskazuje na bardzo wysoki stopień zadowolenia nauczycieli.

W celu sprawdzenia czy w bibliotece prowadzone są działania uwzględniające rozpoznane potrzeby nauczycieli zebrano formy i działania edukacyjne proponowane nauczycielom w latach 2013 i 2014. W 2013 roku łącznie przeprowadzono 1664 różnych

form i działań skierowanych do nauczycieli. Najliczniejszą grupę stanowiły konsultacje - 859, zestawienia bibliograficzne - 219, liczba postów na stronie internetowej - 194, wystawy - 170, lekcje - 135, warsztaty - 44, konferencje - 20 oraz inne w liczbie 23 (np. spotkania autorskie, projekty edukacyjne targi książki itp.). Analiza danych pokazuje, że w 2014 r. liczba form w porównaniu z rokiem 2013 uległa zwiększeniu o 237. Zorganizowano 1901 różnych form i działań skierowanych do nauczycieli. I tak: udzielono 913 konsultacji, umieszczono 361 postów na stronie internetowej, sporządzono 208 zestawień bibliograficznych, zorganizowano 175 wystaw, 47 warsztatów, 23 konferencje oraz 30 innych form (np. spotkania autorskie, konkursy, projekty itp.). W związku z nowym obowiązkiem bibliotek, organizowania i wspomagania szkół i placówek w realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych w 2014 powstało 6 sieci współpracy i samokształcenia. Prowadzone były różnorodne działania w zakresie kierunków polityki oświatowej państwa na dany rok szkolny. Celem tych wszystkich działań było wyjście naprzeciw potrzebom nauczyciela – ważnego klienta biblioteki.

W trakcie dalszych badań porównano liczby zarejestrowanych czytelników nauczycieli w stosunku do ogólnej liczby czytelników zarejestrowanych w PBP Pile i Filiach w latach 2013 – 2014. W roku 2014 zarejestrowanych było 7373 czytelników, z czego nauczycieli było 2863. Z analizy danych statystycznych wynika, że w roku 2014 ogółem w PBP w Pile i Filiach wzrosła liczba zarejestrowanych nauczycieli w porównaniu do roku 2013 o 162 osoby. Wskaźnik procentowy nauczycieli w stosunku do ogólnej liczby czytelników zarejestrowanych jest wysoki – wynosi bowiem 38%.

Porównano również liczby odwiedzin czytelników nauczycieli w stosunku do ogólnej liczby czytelników w PBP Pile i Filiach w latach 2013 – 2014. W 2014 roku bibliotekę odwiedziło 50 388 czytelników – w tym 22136 stanowili nauczyciele. W 2014 roku wzrosła również nieznacznie liczba odwiedzin nauczycieli w porównaniu do roku 2013. Wskaźnik procentowy odwiedzin nauczycieli w stosunku do liczby odwiedzin czytelników ogółem stanowi 44%.

Sprawdzono czytelnictwo nauczycieli w latach 2013 – 2014 w PBP w Pile i Filiach (wypożyczenia na zewnątrz i na miejscu – książki + czasopisma). Ogółem w roku 2014 wypożyczono 153 412 książek i czasopism, z czego czytelnictwo nauczycieli w 2014 roku wzrosło o 13 269 egzemplarzy, czyli o 16 % w porównaniu z rokiem 2013. W 2014 wskaźnik procentowy wypożyczeń nauczycieli w stosunku do ogólnej liczby wypożyczeń stanowi 55%. Wskazuje to na wzrost zainteresowania biblioteką przez nauczycieli w porównaniu do roku 2013.

WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z EWALUACJI:

1. Badanie potrzeb i satysfakcji nauczycieli w wyniku przeprowadzonej ankiety, wskazuje, że Biblioteka włącza nauczycieli i ich potrzeby w proces kształtowania i podnoszenia jakości usług.
2. Biblioteka posiada w swojej ofercie różnorodne formy i działania oraz modyfikuje swoją ofertę edukacyjną w zależności od potrzeb np. w 2014 powstały w PBP w Pile i Filiach sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli- bibliotekarzy.
3. W placówce prowadzone są działania uwzględniające rozpoznane potrzeby nauczycieli a zadowolenie wynikające z zaspokojenia potrzeb sięga 96% ankietowanych.
4. Należy zabezpieczyć określoną ilość środków finansowych na realizację poszczególnych form edukacyjnych (konferencje, warsztaty) oraz na zakup zbiorów.
5. Nadal konieczna jest pomoc bibliotekarza oraz polepszenie jakości obsługi nauczycieli przy wyszukiwaniu informacji, książek i innych materiałów bibliotecznych.
6. Konieczna wydaje się również bieżąca diagnoza potrzeb nauczycieli – prowadzona w arkuszach obserwacji.